

Dr hab. inż. Remigiusz Kozłowski, prof. UŁ
Katedra Logistyki
Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Czesława Warszewicza
pt. „EKONOMICZNE I ORGANIZACYJNE DETERMINANTY
KSZTAŁTOWANIA FUNKCJI OPERATORA LOGISTYCZNEGO 3PL W PKP CARGO”
napisanej na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego
pod kierunkiem naukowym Prof. dr hab. Mirosława Chaberka
i promotora pomocniczego dr Leszka Reszki

Podstawę formalną sporządzenia recenzji stanowi uchwała Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 18.05.2023 powołująca mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Czesława Warszewicza pt. „Ekonomiczne i organizacyjne determinanty kształtowania funkcji operatora logistycznego 3PL w PKP Cargo” przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Mirosława Chaberka i promotora pomocniczego dr Leszka Reszki.

Recenzja rozprawy doktorskiej została przygotowana na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.) w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w dziedzinie sztuki (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późn. zm.), w świetle którego „rozprawa doktorska, przygotowywana pod opieką promotora albo pod opieką promotora i promotora pomocniczego, powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne rozwiązanie problemu w oparciu o

...opracował
1789 z późn.
...promotora

opracowanie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne, lub oryginalne dokonanie artystyczne, oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej”.

Rozprawa doktorska mgr Czesława Warszewicza jest opracowaniem teoretyczno - empirycznym, składającym się z pięciu rozdziałów poprzedzonych wstępem i zamieszczonym na końcu zakończeniem. Dysertacja jest opracowaniem, które wraz z bibliografią, spisami obiektów, załącznikami oraz streszczeniem obejmuje łącznie 212 stron.

Problematyka podjęta w recenzowanej dysertacji jest bardzo ważna ze względu na fakt, że procesy globalizacji zachodzące we współczesnej gospodarce nie są możliwe bez wsparcia odpowiednio działających operatorów logistycznych. Tematyka ta jest także bardzo istotna z punktu widzenia zwiększenia wykorzystania transportu kolejowego, która ma doprowadzić do zrównoważenia wykorzystania poszczególnych gałęzi transportu oraz zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Wybór problematyki dysertacji jest więc trafny i aktualny.

W rozprawie wyznaczono cel, którym jest „zadanie zbadania ekonomicznych i organizacyjnych czynników, które determinują lub mogą determinować powstanie i rozwój nowej oferty rynkowej usług logistycznych w PKP Cargo”. Cel ten był możliwy do zrealizowania dzięki zdefiniowaniu celu towarzyszącego „polegającego na wykreowaniu właściwego do nowych zadań modelu organizacji i funkcjonowania PKP Cargo”. W recenzowanej rozprawie doktorskiej sformułowano także następujące hipotezy badawcze:

- H1. Współczesne zainteresowanie logistyką, wsparciem logistycznym zwłaszcza procesów gospodarczych jest wynikiem poszukiwania nowych obszarów racjonalizacji gospodarowania i odnajdywania nowych źródeł konkurencyjności;

H2. Społeczne i gospodarcze zainteresowanie wzrostem poziomu obsługi logistycznej procesów gospodarczych spowodował powstanie i stały, intensywny rozwój segmentu gospodarczego świadczącego usługi logistyczne, zwłaszcza na poziomie 3PL;

H3. Przedsiębiorstwa kolejowe, w tym również PKP Cargo, charakteryzują się wieloma cechami predestynującymi je do rozszerzania swojej działalności gospodarczej poza obszar tradycyjnej oferty przewozowej towarów w kierunku podażi szerokiej gamy usług logistycznych, a nawet – pełnej obsługi logistycznej przedsiębiorstw.

Od strony merytorycznej oceniam pozytywnie zarówno hipotezy jak i sformułowane cele. Doktorant szczegółowo opisał przedmiot badań - zarówno grupę przedsiębiorstw jak i proces transformacji PKP Cargo z pozycji przewoźnika kolejowego w operatora logistycznego. Została także zidentyfikowana luka poznawcza w wymiarze teoretycznym i praktycznym. W postaci tabeli został zaprezentowany sposób weryfikacji hipotez badawczych przedstawiający powiązanie hipotez badawczych z metodami i źródłami danych.

Do przeglądu literatury wykorzystano etapową procedurę opracowaną przez D. Tranfielda, D. Denyera i P. Smarta oraz dodatkowo analizę literatury szarej. To pozwoliło na przeprowadzenie gruntownych studiów literaturowych, w których zawarł analizy teoretyczne podjętej tematyki dysertacji z uwzględnieniem prawidłowo dobranej literatury zarówno krajowej jak i zagranicznej (łącznie 140 pozycji oraz 32 źródła internetowe).

W procedurze badawczej zastosowano także metodę benchmarkingu polegającej na zestawieniu konkretnych transformacji w poszczególnych grupach kapitałowych operatorów logistycznych 3PL. Główną metodą badawczą było studium przypadku, w którym zajęto się analizą przedsiębiorstwa PKP Cargo. Do tego celu wykorzystano modelowanie procesów logistycznych za pomocą metodyki tzw. „domu ARIS”.

Struktura recenzowanej rozprawy doktorskiej jest logiczna i stanowi spójną całość. Doktorant zapewnił także dobrą czytelność treści dysertacji.

W rozdziale 1 Autor dysertacji dokonał głębokiej i bardzo precyzyjnej charakterystyki poszczególnych celów procesów logistycznych i systemu wsparcia logistycznego. Interesującym podrozdziałem jest część poświęcona społecznej i gospodarczej roli logistyki. Jest to podejście szerokie i pozwalające na dostrzeżenie znaczenia logistyki dla innych sektorów gospodarki. Ostatni podrozdział wpisuje się w koncepcję logistyki jako funkcji realizowanej w łańcuchach dostaw.

Druga część pracy jest poświęcona rynkowi usług logistycznych. Prawidłowo ujęto tu ewolucję funkcji logistycznych od lat 80-tych ubiegłego wieku do czasów obecnych oraz stopniowy rozwój operatorów logistycznych. Na uwagę zasługuje tu uwypuklenie czynników decydujących o wyborze danego operatora logistycznego przez klientów.

Interesującym pomysłem było przygotowanie podrozdziału poświęconego na charakterystykę popytowej strony rynku usług logistycznych. Zauważono tu rolę nowych technologii takich jak e-Commerce, która ma ogromny wpływ na kształt procesów i w konsekwencji wielkość popytu. Następnie w komplementarny sposób przedstawiono podażową stronę rynku usług logistycznych. Z tym trudnym i skomplikowanym zadaniem Doktorant poradził sobie dobrze - zwłaszcza widać praktyczną dobrą znajomość tej tematyki. Zauważono tutaj również rosnące znaczenie podejścia ekologicznego i społecznego, które miały coraz większy wpływ zarówno na działania operatorów, jak i na kryteria wyboru danego operatora przez klientów.

W następnym rozdziale skupiono się już na krajowym rynku usług logistycznych a także na determinantach jego rozwoju. W tej części Doktorant wykazał się także bardzo dobrą znajomością tematyki od strony praktycznej. Bardzo ważnym spostrzeżeniem Autora jest zależność pomiędzy rozwojem infrastruktury logistyki a rozwojem

usług logistycznych. Doktorant podkreśla znaczenie rozbudowy infrastruktury i popiera to m.in. wybranymi światowymi rankingami.

Interesującą tematykę znajdujemy także w podrozdziale poświęconym ekonomicznym i rynkowym determinantom rozwoju krajowego systemu wsparcia logistycznego. Doktorant poza ściśle merytorycznymi argumentami wyraźnie uwzględnia kwestie odpowiedzialności przedsiębiorstwa w 3 obszarach: zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialności za skutki działalności wobec osób i transparentności. W podrozdziale dotyczącym funkcji krajowego systemu wsparcia logistycznego w systemie gospodarczym przedstawiono koncepcję Krajowego Operatora Logistycznego. Na podkreślenie zasługuje uwypuklenie znaczenia krajowego systemu logistycznego jako jednego z najważniejszych elementów walki konkurencyjnej również w ujęciu międzynarodowym. Na uwagę zasługuje także popieranie koncepcji tworzenia systemów bazodanowych mających za zadanie zbieranie aktualnych informacji o potrzebach firm i organizacji w zakresie usług logistycznych. Do tego celu ma służyć symulacyjny makromodel projekcji potrzeb logistycznych polskiej gospodarki w układzie krajowym, jak i międzynarodowym.

Rozdział 4 stanowi dobrą analizę obecnego miejsca PKP Cargo na rynku usług logistycznych. W tej części podobnie jak w poprzednich wyraźnie widać bardzo dobrą orientację Doktoranta w praktycznych aspektach podejmowanego tematu. Tutaj trzeba wskazać na trafne spostrzeżenia dotyczące ograniczeń strukturalnych badanej firmy (s.109) oraz nieuniknione zmiany struktury przewożonych towarów. Podrozdział poświęcony wyzwaniom rozwojowym PKP Cargo jest wyjątkowo cenny ze względu na szereg przytoczonych analiz popartych trafnymi komentarzami. W tej części uwzględniono zarówno tendencje światowe, budowę nowego jedwabnego szlaku jak i Centralnego Portu Komunikacyjnego.

Ostatni rozdział podzielony jest na trzy części. W pierwszej z nich odnajdujemy determinanty kształtujące przyszłą strategię badanej firmy. W tabeli 2 przedstawiono

5
na
18 29

wszystkie zidentyfikowane determinanty wraz z ich opisem i działaniami jakie powinno podjąć PKP Cargo w odpowiedzi na ich oddziaływanie. Dodatkowo Doktorant podzielił wszystkie determinanty na te, na które przedsiębiorstwo ma wpływ oraz na ten, na które nie ma wpływu. W drugiej części tego rozdziału dużo miejsca poświęcono kwestii struktur organizacyjnych oraz organizacji procesów. Zmieszczono w tej części autorskie opracowania zarówno struktur organizacyjnych projektowanego operatora logistycznego jak i koncesji całej grupy kapitałowej. Rozwiązania te zostały także dobrze scharakteryzowane w treści rozprawy. Do transformacji z obecnego stanu do przyszłego Autor proponuje metodę Business Process Reengineering (BPR).

Ostatnia część tego rozdziału jest poświęcona nowym liniom produktowym przyszłego operatora PKP Cargo. Doktorant zidentyfikował etapy, w ramach których mają powstać i być udoskonalane nowe produkty. Zwrócono uwagę na obecną i przyszłą strukturę przychodową badanej firmy. Zakończenie przeznaczono na podsumowanie weryfikacji hipotez.

W całości pracy znalazłem kilka niedociągnięć i tak:

- w kilku miejscach zaprezentowane dane nie są najnowsze np. tabele 11 / s.66; rys.10 / s.79;
- na s. 126 rysunek 21 ma nieprawidłowy tytuł.

Zauważone niedociągnięcia nie obniżają wartości pracy i jej pozytywnej oceny.

Podsumowując, należy pozytywnie ocenić wybór tematyki rozprawy ze względu na jego szczególne znaczenie dla praktyki gospodarczej. Badania empiryczne przeprowadzone zostały z wykorzystaniem prawidłowo dobranych narzędzi badawczych. Na uwagę zasługuje bardzo logiczny i na wysokim poziomie merytorycznym tok narracji w całości rozprawy doktorskiej. W wynikach badań własnych i analizach teoretycznych zawartych jest wiele opracowań Autora, takich jak: klasyfikacje, schematy i zestawienia. Ponadto w całości rozprawy widoczne jest ścisłe powiązanie teorii z praktyką gospodarczą co jest cechą bardzo pożądaną.

Biorąc pod uwagę całościową analizę recenzowanej rozprawy doktorskiej stwierdzam, że stanowi ona autorskie i twórcze dzieło spełniające wymogi określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Niniejsza dysertacja zawiera oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a Doktorant wykazywał się ogólną wiedzą, jak też umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz formułowania wniosków. Wnioskuje zatem o przyjęcie tej rozprawy i o dopuszczenie Pana mgra Czesława Warsewicza do dalszych etapów w przewodzie doktorskim.

Remigiusz Kotowski

03.07.2023 r.